

POHJANMAAN METSÄOHJELMA 2026–2030

Pohjanmaan metsäneuvosto 9.12.2025

Pohjanmaan metsäohjelma 2026–2030

Kannen kuva: valokuvaaja Nina Myllykangas, 2025

Verkossa: [Tietoa alueellisista metsäohjelmista](#)

Sisällys

Sisällys.....	3
1 Yhteenveto	5
2 Johdanto	5
2.1 Kansallinen metsästrategia alueellisten metsäohjelmien taustalla	6
2.2 Metsäohjelman laatiminen ja hyväksyminen	6
3 Toimintaympäristön muutos	7
3.1 Pohjanmaan tilannekuva	7
4 Visio ja tavoitteet.....	11
5 Päämäärä 1: Metsiä käytetään aktiivisesti, kestävästi ja monipuolisesti	11
5.1 Toimenpide: Käynnistämme kasvavia ja sopeutumiskykyisiä metsiä koskevat kampanjat tai hankkeet.....	12
5.2 Toimenpide: Keskitymme suometsiin.....	12
5.3 Toimenpide: Järjestämme vuosittain metsäretkiä tiedotusvälineille.....	13
5.4 Toimenpide: Pyrimme tiedon jakamiseen metsänomistajille ja ammattilaisille hankkeiden kautta.....	13
6 Päämäärä 2: Metsien elinvoimaisuus, monimuotoisuus ja sopeutumiskyky vahvistuvat	13
6.1 Toimenpide: Pyrimme siihen, että lahoppuun määrä ja sekametsien osuus kasvavat maakunnallisesti edelleen	14
6.2 Toimenpide: Teemme alueellista yhteistyötä luontotiedon parissa.....	14
6.3 Toimenpide: Suojellemme ja ennallistamme luontoarvoiltaan merkittäviä elinympäristöjä.....	15
6.4 Toimenpide: Teemme työtä ennaltaehkäisevän vesienhoidon hyväksi	15
7 Päämäärä 3: Rakennetaan kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla sekä vahvistetaan osaamista ja tiedolla johtamista	15
7.1 Toimenpide: Järjestämme vuosittain metsäfoorumi ammattilaisille	16
7.2 Toimenpide: Rakennamme alueellinen kouluyhteistyöverkosto.....	16
7.3 Toimenpide: Pyrimme turvaamaan ruotsinkielisen metsäalan koulutuksen	17
7.4 Toimenpide: Vahvistamme maakunnan hanketoimijoiden yhteistyötä	17
8 Toimeenpano ja seuranta.....	18

9 Vaikutusten arviointi.....	18
10 Liitteet	20
Liite 1: Valtakunnallisen tilannekuvan yhteenveto	20
Liite 2: Metsätalouden kannustinjärjestelmän tavoitteet.....	23
Liite 3: Hakkuupotentiaalilaskelma.....	26
Liite 4: Hoitoehdotukset	28
Liite 5: Vaikutustenarvioinnin tulokset	29

1 Yhteenveto

Pohjanmaan metsäohjelma tukee kansallisen metsästrategian 2035 toimeenpanoa alueellisella tasolla. Niiden strategiset tavoitteet ovat yhteiset. Strategisten tavoitteiden edistämiseksi ja saavuttamiseksi Pohjanmaan metsäohjelmassa on määritelty alueelliset tavoitteet ja yhteensä 12 toimenpidettä (ks. luvut 4–7).

Metsäsektorin kaikilla toimijoilla on yhteinen vastuu Pohjanmaan metsäohjelman toteuttamisesta. Yhteistyö metsäsektorin, kuntien, koulutusorganisaatioiden ja yritysten välillä sekä kehittämishankkeet ja niiden rahoitus ovat keskeisiä keinoja ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Pohjanmaan metsäneuvosto edistää ja seuraa metsäohjelman toimenpiteiden toteutumista. Ohjelman väliarviointi ja toimenpiteiden mahdollinen päivittäminen tehdään vuonna 2028.

2 Johdanto

Alueelliset metsäohjelmat ovat maakunnallisia kehittämisohjelmia, joista säädetään metsälaissa. Suomen metsäkeskuksesta annetun lain mukaan maakunnallisten metsäneuvostojen tehtävänä on laatia ja hyväksyä alueelliset metsäohjelmat sekä seurata ja edistää niiden toteuttamista. Ohjelmat tarkistetaan tarvittaessa. Suomen metsäkeskus tekee laatimisprosessin aikana yhteistyötä metsäalan edustajien ja muiden metsiä hyödyntävien tahojen kanssa.

Pohjanmaan metsäohjelmassa painotetaan maakunnan omia tavoitteita ja toimenpiteitä kansallisessa metsästrategiassa 2035 asetettujen strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Metsäohjelman kokonaistavoitteena on edistää metsien monipuolista ja kestävää käyttöä ja sitä kautta maakunnan hyvinvointia ja työllisyyttä.

Metsäohjelman valmistelutyön aikana havaittiin, että tieto ja yhteistyö ovat ne avainkäsitteet, joiden parissa Pohjanmaalla halutaan – ja myös täytyy – työskennellä. Toistuvasti eri yhteyksissä esiin nousseet alueelliset erityispiirteet ovat kaksikielisyys, suometsät, valtakunnallisesti erittäin suuri hirvikanta sekä rannikkometsien myrsky- ja hyönteistuhoriski. Myös se, että Pohjanmaa on maankohoamisaluetta, jossa on esimerkiksi laakeaa maisemaa, sulfaattimaita ja erityisiä vastuulajeja ja -luontotyypppejä, vaikuttaa metsäalan arkeen monin eri tavoin ja laajasti.

2.1 Kansallinen metsästrategia alueellisten metsäohjelmien taustalla

Vuoteen 2035 ulottuva [Kansallinen metsästrategia \(KMS2035\)](#) sisältää Suomen metsäpolitiikan keskeiset linjaukset ja kuvaa metsäalan kehittämisen tahtotilan ja tärkeimmät tavoitteet. Se on elinkeinostrategia, joka huomioi niin ihmisten, ympäristön kuin taloudenkin tarpeet.

Strategia ottaa ajanmukaisesti huomioon kokonaisvaltaisen kestävän kehityksen sekä metsien merkityksen ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa.

Metsästrategian visio on ”kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille”. Tämä saavutetaan, kun:

- Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla.
- Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä
- Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä.
- Vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla.

Kansallisella metsästrategialla on suora yhteys alueellisiin metsäohjelmiin, kun sen päämäärät on otettu myös alueellisten metsäohjelmien päämääriksi. Alueellinen metsäohjelma tukee Kansallisen metsästrategia 2035:n toteuttamista maakunnallisella tasolla maakunnan oman tilanteen, tarpeen ja tavoitteiden mukaisin toimenpitein.

2.2 Metsäohjelman laatiminen ja hyväksyminen

Laatimisprosessi Pohjanmaalla

Metsäohjelma laadittiin Pohjanmaan metsäneuvoston johdolla ja laadintaprosessia koordinoi Suomen metsäkeskus. Valmistelua on tehty laajassa yhteistyössä.

Loppuvuoden 2024 aikana asetettiin kolme alueellista valmisteluryhmää, joissa olivat edustettuina metsäalan ammattilaiset, julkishallinto, kansalaisjärjestöt ja sidosryhmät. Valmisteluryhmissä oli yhteensä 34 henkilöä.

Valmisteluryhmien jäsenet saivat alkuvuodesta 2025 vastata ennakkokyselyyn sekä osallistua ryhmäkohtaisiin työpajoihin, joissa keskusteltiin maakunnassa tarvittavista tavoitteista ja konkreettisista toimenpiteistä.

Metsäkeskuksen verkkosivuilla oli kevättalvella metsäohjelman valmistelun tueksi myös avoin kysely. Kyselyn kautta kuka tahansa saattoi antaa näkemyksiä ja terveisiä metsäneuvostolle.

Metsäneuvosto käsitteli helmi- ja huhtikuun 2025 kokouksissaan ennakkokyselystä ja työpajoista tehtyjä koosteita sekä sille lähetettyjä näkemyksiä. Aineiston perusteella metsäneuvosto laati suuntaviivat jatkotyölle.

Loppukesästä kokoontui tarkoitusta varten asetettu vaikutusten arviointiryhmä. Ryhmän lausunto, jota Pohjanmaan metsäneuvosto käsitteli kokouksessaan syyskuussa, on esitelty luvussa 9.

Pohjanmaan metsäohjelma 2026–2030 oli lausuntokierroksella 17.9.–22.10.2025. Metsäohjelma oli nähtävillä sekä ruotsiksi että suomeksi. Pohjanmaan metsäohjelmasta annettiin yhteensä 27 lausuntoa, joista 14 oli alueellisia ja 13 valtakunnallisia. Metsäneuvoston mandaatilla metsäneuvoston puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri käsittelivät muutosehdotuksia Teams-kokouksessa 5.11. Tämän jälkeen kaikille metsäneuvoston jäsenille jaettiin yhteenveto kaikista lausunnoista sekä päivitetty metsäohjelmaluonnos.

Hyväksyminen Pohjanmaalla

Pohjanmaan metsäneuvosto hyväksyi uuden alueellisen metsäohjelman kokouksessaan 9.12.2025. Metsäohjelma tuli voimaan 1.1.2026.

3 Toimintaympäristön muutos

Metsäkeskuksen asiantuntijat tuottivat PESTEL-analyysin avulla valtakunnallisen tilannekuvan sekä metsäalan maakunnalliset tilannekuvat alueellisten metsäneuvostojen ja metsäohjelmien valmisteluryhmien avuksi. Yhteenveto valtakunnallisesta tilannekuvasta on [liitteessä 1](#).

3.1 Pohjanmaan tilannekuva

Pohjanmaa koostuu 14 kunnasta, jotka muodostavat yhdessä noin 230 kilometriä pitkän rannikkokaistaleen. Laakealle alueelle tyypillistä on jatkuva maankohoaminen. Meren läheisyys sekä maankohoaminen ovat saaneet aikaan ainutlaatuisen mosaiikkimaisen luonnon ja kulttuurimaiseman.

Pohjanmaa sijaitsee lähes kokonaan eteläborealisella kasvillisuusvyöhykkeellä, osittain myös keskiborealisella alueella. Maakunnassa on Luonnonvarakeskuksen ja viimeisimmän valtakunnan metsien inventoinnin (VMI13, keräysvuosi 2019–2023) mukaan yhteensä 553 000 hehtaaria metsätalousmaata. Luvussa ovat

mukana niin tuotantokelpoinen metsämaa kuin kitumaa, joutomaa ja suojelualueet. Noin 38 prosenttia metsätalousmaasta on turvemaita, joista kaksi kolmasosaa on ojitettu. Luonnonvarakeskuksen uusimman tilaston (keruuvuodet 2020–2024) mukaan metsätalouden pinta-alasta 4,4 prosenttia on lakisääteisiä suojelualueita.

Tilannekuva	Pohjanmaa	Suomi
Aluetalous	Tilanne	Tilanne
Metsäalan osuus maakunnan koko talouden		
...tuotoksesta, %	7,8	6,5
...bruttoarvonlisäyksestä, %	4,7	4,4
...työllisistä, %	2,6	2,4
...investoinneista, %	3,6	4,0
Metsäalan työlliset, hlö	2 240	66 100
Puun myyntitulot, 1 000 €	77 603	2 849 659
Metsien käyttö	Tilanne	Tilanne
Metsätalousmaata maapinta-alasta, %	75	86
Yksityismetsän osuus, %	82	51
Metsän kasvu, milj. m ³	3,4	103
Puuston keskikasvu, m ³ /ha/v	6,6	4,5
Suurin ylläpidettävä hakkuusuunnite, milj. m ³	2,6	79,8
Käyttö, markkinahakkuu, milj. m ³	2,4	75,1
Monimuotoisuus	Tilanne	Tilanne
Lakiin perustuva suojelu, 1 000 ha	22,4	2 474
Lakiin perustuva suojelu, %	4,4	10,8
Monimuotoisuus, 1 000 ha	3	502,3
Monimuotoisuus, %	0,6	2,2
Rajoitettu käyttö, 1 000 ha	0,9	410,5
Rajoitettu käyttö, %	0,2	1,8
Kuolleen puun määrä, m ³ /ha	4,3	6,9

Lähde; Aluetalous: [Rahaa ja työtä metsistä -verkkopalvelu](#) (Tilastokeskus) 17.6.2025

Lähde: Metsien käyttö: [Luonnonvarakeskus, metsävarat](#) 17.6.2025

Lähde: Monimuotoisuus: [Luonnonvarakeskus, metsien suojele](#) 19.11.2025

"Lakiin perustuvan suojeleu" on suojeluluokat 1A+1B +1C Lakisääteiset suojelualueet (metsä- ja kitumaalla).

"Monimuotoisuus" on suojeluluokat 2A+2B Talousmetsien monimuotoisuuden suojelukohteet (metsä- ja kitumaalla).

"Rajoitettu käyttö" on suojeluluokka 3 Luontoarvojen suojelua tukevat metsät, muut erityisalueet ja -kohteet, rajoitettu metsätalouskäyttö (metsä- ja kitumaalla).

3.1.1 Kasvu ja poistuma

Pohjanmaan tuotantoon soveltuva metsämaa-ala on yhteensä 498 000 hehtaaria. Kivennäismaiden metsistä kolme neljäsosaa on tuoreita kankaita tai viljavampia kasvupaikkoja. Myös turvemaasta lähes yhtä suuri osuus on ravinteellisesti vastaavan tasoista.

Luonnonvarakeskuksen laskelmien mukaan Pohjanmaan metsissä on puuvaroja yhteensä vajaa 74 miljoonaa kuutiometriä. Arvion mukaan tämä on 146 kuutiometriä hehtaaria kohti. Vuosikasvu on keskimäärin 6,6 kuutiometriä hehtaaria kohti, maakuntatasolla 3,4 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Metsien kasvu on voimakasta, koska runsas puolet on kasvavassa iässä, 20–60 vuotta.

Luonnonvarakeskus arvioi runko- ja energiapuun suurimmaksi kestäväksi hakkuumääräksi Pohjanmaalla 2,6 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Vuonna 2023 toteutunut hakkuumäärä oli 2,4 miljoonaa kuutiometriä. Tästä kuitupuuta oli 51 prosenttia, sahapuuta 31 prosenttia ja energiapuuta 18 prosenttia. Vuotuinen kokonaispoistuma, joka sisältää sekä hakkuut että luonnollisen poistuman, oli 2,8 miljoonaa kuutiometriä.

Metsäkeskuksen tilastojen mukaan kaudella 2022–2024 tehdyt metsätuhohakkuut johtuivat pääosin myrskyistä (86 %) ja tuhohyönteisistä (7 %).

3.1.2 Rakennepiirteet ja luontoarvot

Luonnonvarakeskuksen tilastojen mukaan Pohjanmaan metsistä noin 59 prosenttia on mäntyvaltaisia, 29 prosenttia kuusivaltaisia ja 12 prosenttia lehtipuuvallaisia. Varsinaisiksi sekametsiksi, joissa pääpuulajin osuus on enintään kolme neljäsosaa, katsotaan noin 18 prosenttia metsistä.

Noin 39 prosenttia puustosta on iältään korkeintaan 40 vuotta. Noin 4,6 prosenttia metsistä on 101–120-vuotiaita ja 3,2 prosenttia vielä vanhempia. Metsän hiilensidontakyvyn kannalta nykyinen ikärakenne, jossa suuri osa metsistä on kasvuvaiheessa, on melko hyvä. Luonnon monimuotoisuus vahvistuisi, jos vanhaa metsää olisi enemmän.

Lahopuun määrä metsissä on hieman lisääntynyt ja on Luonnonvarakeskuksen mukaan nyt 4,3 kuutiometriä hehtaarilla. Kansallisessa metsästrategiassa 2035 tavoitteena on noin 10 kuutiometriä hehtaarilla.

Metsäluonnon hoitoa ja vapaaehtoista suojelua edistetään toteuttamalla [METSU-suojeluohjelmaa](#), [Helmi-elinympäristöohjelmaa](#) ja [vesienhoidon toimenpideohjelmaa](#).

3.1.3 Omistussuhteet

Metsäkeskuksen tietojen mukaan Pohjanmaan metsät käsittävät vajaat 56 000 kiinteistöä, joista 82 prosenttia on yksityisten metsänomistajien omistuksessa. Niihin kuuluu yksityishenkilöitä (91 %), kuolinpesiä (7 %) ja verotusyhtymiä (2 %). Kunnat ja seurakunnat omistavat 4,5 prosenttia ja valtio 2,4 prosenttia maakunnan metsistä.

Pohjanmaalla metsää omistaa yhteensä noin 26 000 yksityistä metsänomistajaa (metsätilan koko vähintään 0,5 hehtaaria). Metsänomistajia asuu sekä maakunnan alueella että muualla. Heidän keski-ikänsä on 60 vuotta ja metsätilan koko keskimäärin runsaat 21 hehtaaria.

3.1.4 Elinkeinoelämä ja työllisyys

Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 mukaan maakunnan elinkeinoelämä on monimuotoista mutta myös erikoistunutta. Pohjanmaan yrittäjät ovat aktiivisia ja innovatiivisia. Alueella on Pohjoismaiden suurin energiaklusteri, ja merkittävä osa Suomessa tulevina vuosina tehtävistä vihreän siirtymän investoinneista tulee Pohjanmaalle. Elinkeinorakenne on teollisuus- (esimerkiksi elintarvikkeet, metsät, veneet ja metalli) ja alkutuotantopainotteista (maa- ja metsätalous).

Pohjanmaalla aines- ja energiapuuta käytetään ja jalostetaan paljon enemmän kuin maakunnassa hakataan. Pietarsaaren Alholmenin teollisuusalueella on UPM:n sellutehdas, Alholman saha, Billerudin voima- ja säkkipaperitehdas, Walkin pakkausmateriaalitehdas sekä energiapuuta käyttävä voimalaitos Alholmens Kraft.

Suupohjan rannikkoseudulla on Stora Enso Packagingin aaltopahvitehdas Kristiinankaupungissa, ja Metsä Board valmistaa BCTMP:tä (valkaistu kemitermomekaaninen massa) Kaskisissa sijaitsevassa tehtaassaan. Myös kasvihuoneet käyttävät jonkin verran energiapuuta.

Edellä mainittujen klustereiden lisäksi Vaasassa toimiva voimalaitos Vaasan Voima käyttää energiapuuta.

Pohjanmaan metsäalalla työllisiä oli vuonna 2022 Tilastokeskuksen mukaan vajaat 2 300 henkilöä (metsätalous, metsäpalvelut ja puunjalostus).

3.1.5 Metsäkoulutus

Yrkesakademin i Österbotten on maakunnan ainoa pysyvä metsäalan kouluttaja. Siellä voi suorittaa metsäalan ammattitutkinnon metsäpalveluyrittäjän tai metsäkoneenkuljettajan osaamisalalla. Svenska lantbruksproducenternas centralförbundin (SLC) tuella Yrkeshögskolan Novia on vuonna 2023 aloittanut joustavan monimuotokoulutuksen metsätalousinsinööriksi Pohjanmaalla.

Pohjalaisnuoria opiskelee metsäalan tutkintoja myös maakunnan rajojen ulkopuolella, esimerkiksi Raaseporin Noviassa ja Helsingin yliopistossa.

4 Visio ja tavoitteet

Pohjanmaan metsäohjelman visio on seuraava:

Kestävyys, kannattavuus ja elinvoimaisuus – metsää, ilmastoa ja tulevaisuutta varten.

Kansallisessa metsästrategiassa 2035 asetettujen strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi Pohjanmaan metsäohjelmassa on määritelty alueelliset tavoitteet ja yhteensä 12 toimenpidettä. Näitä on esitelty tarkemmin luvuissa 5–7.

5 Päämäärä 1: Metsiä käytetään aktiivisesti, kestävästi ja monipuolisesti

Kansallinen metsästrategia 2035 tähtää aktiiviseen ja monipuolisempaan metsänhoitoon, joka lisää metsän kasvua ja tukee ilmastomuutoksen hillintää. Se korostaa metsien käyttöä, jonka pohjana on metsänomistajien aktiivinen ja tietoon perustuva päätöksenteko.

Tavoite: Kasvavan ja sopeutumiskykyisen metsän taustalla on metsänomistajien monipuolinen ja aktiivinen päätöksenteko

Metsänhoitosuosituksen ja sertifiointikriteerien pohjalta teemme työtä talousmetsien hyvinvoinnin ja kasvun turvaamiseksi sekä samalla hiilinielun vahvistamiseksi. Työskentelemme talousmetsien hyvinvoinnin ja kasvun turvaamiseksi ja vahvistamme samalla hiilinieluja. Tähän päästään, kun metsiä uudistetaan tehokkaasti käyttämällä jalostettuja taimia ja siemeniä sekä huolehtimalla, että taimikkojen ja nuorten metsien hoito on oikea-aikaista ja tukee monimuotoisuutta. Lisäämme kasvua myös lannoittamalla metsiä vastuullisesti. Metsätuhojen osalta meidän tulee kiinnittää erityistä huomiota myrskyihin, hirviin ja hyönteisiin.

Pohjanmaan turvemaametsät tulevat vähitellen uudistumisvaiheeseen, ja siksi meidän on entistä enemmän keskityttävä kestäväan metsätalouteen näillä alueilla. Suometsät vaativat erityishuomiota vesitalouteen liittyvissä kysymyksissä ja

rehevissä suometsissä on myös parhaat edellytykset jatkuvaan kasvatukseen. Suometisien kestävä käyttö edellyttää, että tavoitteita sovitetaan paremmin yhteen.

Metsän, metsätalouden ja metsänomistajien on perusteltua näkyä enemmän tiedotusvälineissä ja sosiaalisessa mediassa. Positiivinen, tietoon perustuva ja kaksikielinen metsäkeskustelu, joka osallistaa niin metsänomistajia kuin yleisöäkin, edistää aktiivista metsätaloutta. Metsänomistajat ovat avainasemassa, koska he tekevät metsäomaisuuteensa liittyviä päätöksiä. Tiedon ja osaamisen jakaminen metsänomistajille heidän omalla äidinkielellään tukee päätöksentekoa ja tuottaa aktiivisia, kestäviä ja monipuolisia päätöksiä toimenpiteistä.

Metsäsektorin toimintaa täydennetään jäljempänä kuvatuilla yhteisillä toimenpiteillä.

5.1 Toimenpide: Käynnistämme kasvavia ja sopeutumiskykyisiä metsiä koskevat kampanjat tai hankkeet

Pääpaino on metsän uudistamisessa, taimikkojen ja nuorten metsien hoidossa, sekametsissä ja metsätuhoissa (erityisesti myrsky-, hirvi- ja hyönteistuhot).

Yhdistämme näkökulmia, joita ovat hiilensidonta, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, monimuotoisuus, riistan huomioiminen ja taloudellinen kannattavuus.

Vastuu: Metsäalan ammattilaiset.

Seuranta: Tehty/tekemättä. Sopivat mittarit määritellään kampanjan tai hankkeen käynnistyessä.

5.2 Toimenpide: Keskitymme suometsiin

Kampanja tai kehityshanke, joka liittyy yhteen tai useampaan suometsäteemaan. Metsäohjelman valmisteluprosessin yhteydessä kiinnostaviksi teemoiksi nimettiin vesitalous, metsän uudistaminen (sisältää jatkuvan kasvatuksen), tuhkalannoitus ja puunkorjuu muuttuvassa ilmastossa.

Pohjanmaa myös syventää yhteistyötä Etelä- ja Keski-Pohjanmaan [turvemaiden kestävä käytön osaamisklusterin](#) kanssa.

Vastuu: Metsäalan ammattilaiset.

Seuranta: Tehty/tekemättä. Sopivat mittarit määritellään kampanjan tai hankkeen käynnistyessä.

5.3 Toimenpide: Järjestämme vuosittain metsäretkiä tiedotusvälineille

Luomme konseptin: tiedotusvälineiden edustajille tarkoitetut vuotuiset metsäretket. Tämä antaa mahdollisuuden viestiä metsätaloudessa tehtävästä työstä. Retket kytkeytyvät ajankohtaisiin teemoihin ja niillä tuodaan esiin erilaisia näkökulmia, ratkaisuja ja innovaatioita.

Vastuu: Retkiä koordinoi Metsäkeskus, mutta ne toteutetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Seuranta: Toteutuneiden retkien ja osallistuneiden tiedotusvälineiden lukumäärä.

5.4 Toimenpide: Pyrimme tiedon jakamiseen metsänomistajille ja ammattilaisille hankkeiden kautta

Ulkoisesti rahoitettuihin hankkeisiin on, aiheesta riippumatta, sisällyttävä tiedon jakaminen metsänomistajille. Myös metsäsektorin ammattilaisten osaamista tulee ylläpitää ja kehittää, koska toimintaympäristö sekä neuvonta- ja suunnittelutyö monimutkaistuvat koko ajan.

Vastuu: Kaikki hanketoimijat.

Seuranta: Ulkoisesti rahoitettujen työpakettien määrä, missä kohderyhmänä metsänomistajat ja metsäsektorin ammattilaiset.

6 Päämäärä 2: Metsien elinvoimaisuus, monimuotoisuus ja sopeutumiskyky vahvistuvat

Kansallinen metsästrategia 2035 tähtää talousmetsien monimuotoisuuden elpymiseen. Samalla vahvistetaan metsien ilmastokestävyyttä ja hallitaan tuho- ja ympäristöriskejä.

Tavoite: Yhteistoiminta luontoarvojen ja hyvinvoivien vesien turvaamiseksi

Pyrimme suojelemaan, hoitamaan ja ennallistamaan luontoarvoiltaan merkittäviä metsäelinympäristöjä osana hyvää metsänhoitoa. Kokonaisuudet perustuvat vapaaehtoisuuteen. Samalla otetaan huomioon metsätalouden vaikutukset vesistöihin ja mereen.

Talousmetsien luonnon- ja vesiensuojelutyön perustana ovat sertifiointikriteerit, metsänhoitosuositukset, vesienhoidon toimenpideohjelma sekä METSO- ja Helmi-ohjelmat. Valmistuttuaan uusi LUMO-ohjelma vaikuttaa maakunnan luonnonhoitotyöhön.

Lahopuun määrää sekä lehtipuulajien ja sekametsien osuutta maakunnan talousmetsistä kannattaa edelleen pyrkiä kasvattamaan. Tämä on tärkeää etenkin luonnon monimuotoisuuden, muuttuvaan ilmastoon sopeutumisen ja aiempaa suurempien haittariskien hallinnan kannalta.

Metsäsektorin toimintaa täydennetään jäljempänä kuvatuilla yhteisillä toimenpiteillä.

6.1 Toimenpide: Pyrimme siihen, että lahopuun määrä ja sekametsien osuus kasvavat maakunnallisesti edelleen

Jätämme kuollutta puuta ja edistämme lehtipuiden osuutta sekä sekametsiä kaikissa metsätaloustoimenpiteissä, jotta näiden rakennepiirteiden myönteinen kehitys jatkuisi. Työ tehdään ottaen huomioon Laki metsätuhojen torjunnasta.

Toimenpide voi sisältää myös tiedotushankkeen tai kampanjan.

Vastuu: Metsäsektorin ammattilaiset.

Seuranta: Lahopuun määrä metsämaalla (lähtötilanne VMI 13: yhteensä 4,2 m³ lahopuuta/ha). Metsämaan puulajijakauma ja sekapuustoisuus (lähtötilanne VMI13: sekapuuston osuus 18 %). Sopivat mittarit määritellään kampanjan tai hankkeen käynnistyessä.

6.2 Toimenpide: Teemme alueellista yhteistyötä luontotiedon parissa

Päätöksenteko ja ohjeiden laatiminen luontotietojen käytöstä tapahtuvat valtakunnallisella tasolla. On kuitenkin tärkeää ylläpitää alueellista tilannekuvaa, tunnistaa mahdolliset ongelma-alueet ja edistää ratkaisujen löytämistä.

Tavoitteena on lisätä julkisen hallinnon ja metsäsektorin ammattilaisten välistä vuoropuhelua aluetasolla. Haluamme tukea menettelytapoihin liittyvää alueellisen tason osaamista ja lisätä käytettävissä olevan luontotiedon hyödyntämistä. Tarvittaessa asioita voidaan myös nostaa alueelliselta tasolta valtakunnalliselle tasolle keskusteluja tai selvitystyötä varten. Luontotietoa ovat esimerkiksi metsätaloudelle herkäät vesistöt sekä uhanalaiset lajit.

Vastuu: Lupa- ja valvontavirasto, Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus sekä metsäsektorin ammattilaiset.

Seuranta: Kokousten, tapaamisten, koulutusten ja työpajojen määrä.

6.3 Toimenpide: Suojellemme ja ennallistamme luontoarvoiltaan merkittäviä elinympäristöjä

Tuemme niin METSO- ja Helmi-ohjelmien kuin alueen tulevan LUMO-ohjelman toteutumista tekemällä vapaaehtoisia suojelusopimuksia ja toteuttamalla luonnonhoitotoimia.

Tarvitaan yhteinen hankemuotoinen kokonaisuus, jossa nostetaan esiin mahdollisuuksia ja tarpeita. Koko ketjun koulutus ja verkostoituminen on välttämätöntä, jotta saadaan lisää luonnonhoitohankkeiden suunnittelijoita ja toteuttajia.

Vastuu: Metsäsektorin ammattilaiset.

Seuranta: METSO-, Helmi- ja LUMO-ohjelmien seuranta. Sopivat mittarit määritellään kampanjan tai hankkeen käynnistyessä.

6.4 Toimenpide: Teemme työtä ennaltaehkäisevän vesienhoidon hyväksi

Tuemme vesienhoidon toimenpideohjelman toteutusta toimin, jotka vähentävät metsätalouden aiheuttamia humus- ja ravinnekuormituksen myötä syntyviä haitallisia vaikutuksia veden laatuun.

Tällä toimenpiteellä haluamme erityisesti korostaa ennaltaehkäisevää vesiensuojelutyötä. Pääpaino on vesitaloudessa, suojavyöhykkeissä, valuma-alueen suunnittelussa sekä rehevien suometsien jatkuvassa kasvatuksessa. Peruselinkeinojen välistä yhteistyötä suositetaan, ja yhteinen hankemuotoinen kokonaisuus voi olla tarpeen. Koko ketjun koulutusta ja verkostoitumista tarvitaan, jotta saadaan lisää suunnittelijoita ja toteuttajia vesienhoitohankkeille.

Vastuu: Metsäsektorin ammattilaiset.

Seuranta: Vesiensuojelun toimenpideohjelman seuranta. Sopivat mittarit määritellään kampanjan tai hankkeen käynnistyessä.

7 Päämäärä 3: Rakennetaan kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla sekä vahvistetaan osaamista ja tiedolla johtamista

Kansallinen metsästrategia 2035 tähtää raaka-aineiden ja palveluiden saatavuuden turvaamiseen. Metsään perustuvaa liiketoimintaa ja metsäalan

osaamista monipuolistetaan. Lisäksi yhteiskunnallista ja erityisesti nuorten ymmärrystä metsien käytöstä, metsäympäristöistä ja metsäkultuurista halutaan lisätä.

Tavoite: Metsätalouden toiminta turvataan ja sitä kehitetään

Metsäala muuttuu jatkuvasti. Tämä luo uusia tulomahdollisuuksia metsänomistajille ja liiketoimintamahdollisuuksia palveluntuottajille, mutta edellyttää samalla osaamisen kehittämistä.

Osaavat metsäalan ammattilaiset läpi koko ketjun ovat kestävän ja kilpailukykyisen metsätalouden perusedellytys. Asiakaspalvelutehtävissä toimivien pohjalaisten metsäalan ammattilaisten on kommunikoitava metsänomistajien kanssa sekä ruotsiksi että suomeksi.

On tärkeää, että talousmetsien käyttö ja toimiva tieverkosto otetaan huomioon alueiden kehittämisessä ja maankäytön suunnittelussa. Näin varmistetaan metsien kasvu, hiilinielujen vahvistuminen sekä puun, kuitupuun ja energiapuun huoltovarmuus.

Lapset ja nuoret ovat tulevaisuuden metsänomistajia, työvoimaa ja päättäjiä. Meidän on herätettävä tulevien sukupolvien kiinnostus metsää ja metsätaloutta kohtaan sekä tiedotettava metsäalan monipuolisista työmahdollisuuksista.

Pohjanmaan metsäalan kehitys hyötyy uusista kumppanuuksista ja synergioista. Metsäsektorin toimintaa täydennetään jäljempänä kuvatuilla yhteisillä toimenpiteillä.

7.1 Toimenpide: Järjestämme vuosittain metsäfoorumi ammattilaisille

Luomme konseptin pohjalaisten metsäalan ammattilaisten vuosittain järjestettävälle metsäfoorumille. Sisällöt kytkeytyvät ajankohtaisiin teemoihin ja nostavat esiin erilaisia näkökulmia, ratkaisuja, tulevaisuuden teemoja ja innovaatioita.

Vastuu: Pohjanmaan metsäneuvosto on järjestäjä, konseptien rakentaminen ja toimeenpano tapahtuu yhteistyössä. Koordinointi on Metsäkeskuksen vastuulla.

Seuranta: Toteutuneiden toimenpiteiden ja osallistujien määrä.

7.2 Toimenpide: Rakennamme alueellinen kouluyhteistyöverkosto

Meidän on herätettävä lasten luontoharrastus ja nuorten kiinnostus metsäalaa kohtaan. Rakennamme alueellista verkostoa toimijoille, joilla on lapsille ja nuorille

tarkoitettua metsään liittyvää toimintaa. Näin voimme luoda yhteistyön avulla uusia ja kattavampia mahdollisuuksia aktiiviseen toimintaan.

Verkoston kautta luomme pohjaa metsälähettiläiden toiminnalle. Lähettiläät voivat tavoittaa nuoret digitaalisesti, järjestää metsäpäiviä Åbo Akademin opettajaopiskelijoille ja alakoululaisille sekä jakaa alaan liittyvää tietoa yläkouluille, lukioille ja opinto-ohjaajille.

Vastuu: 4H, koulutusorganisaatiot ja metsäsektorin ammattilaiset.

Seuranta: Verkostotapaamisten ja niiden pohjalta toteutuneiden kouluyhteistyöhankkeiden määrä.

7.3 Toimenpide: Pyrimme turvaamaan ruotsinkielisen metsäalan koulutuksen

Pohjanmaa on riippuvainen koulutetuista metsäalan ammattilaisista, jotka voivat palvella metsänomistajia sekä ruotsiksi että suomeksi. Siksi meidän on oltava aktiivisia ja pyrittävä turvaamaan ruotsinkielinen metsäalan koulutus Suomessa. Tuemme koulutuksia tarjoamalla alalle sisääntuloväyliä harjoittelu-, opinnäytetyö- ja pro gradu -paikkojen muodossa.

Vastuu: Metsäsektorin ammattilaiset.

Seuranta: Harjoittelijoiden, opinnäytetöiden ja pro gradujen määrä.

7.4 Toimenpide: Vahvistamme maakunnan hanketoimijoiden yhteistyötä

Luomme mahdollisuuksia hanketoimijoiden kohtaamiseen, verkostoitumiseen ja yhteistyöhön. Tarkoituksena on käynnistää uusia alueellisia hankkeita, jotka kehittävät ja levittävät tietoa metsistä ja metsätaloudesta.

Muiden alojen, kuten maatalouden, energian, matkailun ja koulutuksen, kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää. Yhteistyön ja uusien kumppanuuksien kautta syntyy uusia ideoita ja avauksia.

Vastuu: Hankerahoittajat, metsäsektorin ammattilaiset, koulutusorganisaatiot, julkinen hallinto sekä vapaaehtois- ja järjestötoiminta.

Seuranta: Hanketoimijatapaamisten määrä ja näiden tapaamisten perusteella käynnistettyjen hankkeiden lukumäärä.

8 Toimeenpano ja seuranta

Maakunnallinen metsäneuvosto seuraa tavoitteiden toteutumista sekä toimintaympäristön muutoksia ja tekee tarvittaessa muutoksia metsäohjelmaan. Ohjelman väliarviointi ja toimenpiteiden mahdollinen päivittäminen tehdään vuonna 2028.

Metsäneuvosto antaa vuosittain Metsäkeskuksen johtokunnalle lausunnon valtiontuen tarpeesta eri toimenpiteisiin. Lausunnon tulee perustua metsäohjelman tavoitteisiin. Metsätalouden kannustinjärjestelmän mukaiset tavoitteet päivitetään vuosittain. Vuoden 2025 tavoitteet löytyvät [liitteestä 2](#).

Toimenpiteisiin valittujen mittareiden lisäksi seurannassa voidaan käyttää myös muuta saatavilla olevaa tietoa, kuten [Metsäkeskuksen avoin metsä- ja luontotieto](#), [Metsäkeskuksen kooste metsien kehityksestä maakunnittain](#) ja [raportti luonnonhoitovarojen käyttö](#). Erilaisiin aineistoihin perustuen Metsäkeskuksen asiantuntijat voivat tuottaa tausta-aineistoa maakuntien yleisen kehityksen seurannan tueksi. Esimerkkejä tällaisista analyyseistä ovat [liitteessä 3](#) esitetty hakkuupotentiaalin laskenta ja [liitteessä 4](#) esitetyt metsänhoitoehdotukset.

9 Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arvioinnissa tarkasteltiin metsäohjelman taloudellisia, ekologisia, sosiaalisia ja kulttuurisia vaikutuksia sekä tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavia epävarmuustekijöitä. Arviointi oli ennakoarviointi siitä, millaisia merkittäviä vaikutuksia metsäohjelman toimenpiteillä on, jos ne toteutetaan. Arvioinnin vertailukohtana käytettiin skenaariota, jossa ei toteuteta toimenpiteitä tai jossa nykytila säilyy ennallaan.

Arviointia varten koottiin yhdeksän hengen vaikutustenarviointiryhmä. Alueellinen metsäneuvosto vahvisti sen kokoonpanon. Ryhmä kokoontui kokoukseen elokuun 2025 lopussa. Sitä ennen osallistujat saivat tutustua ajantasaiseen luonnokseen sekä tehdä sähköisen kyselyn kautta oman vaikutustenarvionsa. Kokouksessa tehtiin yhteisiä harkintoja. Lopputulos esitetään alla tekstinä ja taulukkomuodossa [liitteessä 5](#). Kunkin 12 toimenpiteen osalta arvioitiin taloudelliset, ekologiset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset. Vaikutusten voimakkuus määritettiin seuraavasti: erittäin myönteinen (++), myönteinen (+), ei vaikutusta (0), kielteinen (-), erittäin kielteinen (--) tai ei tietoa/ei arvioitavissa (?).

Metsäneuvosto käsitteli ja otti huomioon tehdyn vaikutusten arvioinnin, kun ohjelmaluonnosta valmisteltiin lausuntokierrosta varten.

Vaikutusten arvioinnin tulokset

Vaikutusten arviointiryhmän arvio on, että metsäohjelman toteuttamisen kokonaisvaikutus on myönteinen niin taloudellisesta, ekologisesta, sosiaalisesta kuin kulttuurisesta näkökulmasta.

Ryhmän jäsenet olivat keskustelun aikana yhtä mieltä siitä, että yksittäisten toimenpiteiden vaikutusten arviointi on joissakin tapauksissa todella vaikeaa, sillä monissa tapauksissa näkökulmia on useita. Myös aikajänteellä on merkitystä, sillä lyhyen aikavälin vaikutukset voivat olla erilaisia kuin pitkän aikavälin vaikutukset.

Käytännön näkökohdat, kuten tiedotusvälineiden metsäretkien ja metsäalan ammattilaisten metsäfoorumien teemojen valinta, vaikuttavat osaltaan metsäohjelman lopullisiin vaikutuksiin. Lisäksi korostettiin, että koulutukseen ja tiedottamiseen liittyvien toimenpiteiden vaikutukset riippuvat siitä, miten ihmiset vastaanottavat ja hyödyntävät välitettyjä asioita. Arviot perustuvat osaltaan olettamuksiin tulevista tapahtumista.

Metsäohjelman **taloudellisten vaikutusten** arvioinnissa pohdittiin monia eri näkökulmia. Ryhmän mukaan vaikutukset voidaan määritellä eri tavoin riippuen siitä, arvioidaanko niitä lyhyellä vai pitkällä aikavälillä. Useimmissa kohdissa metsäohjelman sisällöillä arvioitiin olevan positiivisia taloudellisia vaikutuksia.

Tiedotusvälineille suunnatuilla metsäretkillä sekä elinympäristöjen suojelulla ja ennallistamisella ei katsottu olevan suoria taloudellisia vaikutuksia. Lahopuun määrän ja sekametsien osuuden lisäämisellä maakuntatasolla voi olla kielteisiä taloudellisia vaikutuksia, ainakin lyhyellä aikavälillä.

Ekologisia vaikutuksia arvioitaessa ryhmä pohti, että elinympäristöjen suojeluun ja ennallistamiseen liittyvällä toimenpiteellä sekä lahopuun määrän ja sekametsien osuuden kasvuun tähtäävällä toimenpiteellä olisi erittäin myönteisiä vaikutuksia maakuntatasolla. Loppujen toimenpiteiden osalta vaikutusten arvioitiin olevan myönteisiä.

Metsäohjelman **sosiaaliset vaikutukset** arvioitiin kauttaaltaan myönteisiksi. Kouluyhteistyöverkoston perustamisesta oltiin yhtä mieltä, ja sillä on erittäin positiivisia sosiaalisia vaikutuksia.

Suunniteltujen toimenpiteiden **kulttuuriset vaikutukset** arvioitiin lähes kaikissa tapauksissa myönteisiksi. Kouluyhteistyöverkostolla odotetaan olevan kulttuurisesti erittäin myönteinen vaikutus, mutta luontotietoverkolla ei katsottu olevan vastaavaa vaikutusta.

10 Liitteet

Liite 1: Valtakunnallisen tilannekuvan yhteenveto

Metsäkeskuksen asiantuntijat tuottivat metsäneuvostoille ja metsäohjelmien valmisteluryhmille valtakunnallisen metsäalan tilannekuvan ohjelmien laatimisen ja alueiden tilannekuvien laatimisen tueksi.

Analyysissa tarkastelussa olivat poliittiset, taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset, tekniset, ekologiset ja lainsäädännölliset näkökulmat (PESTEL-analyysi).

Poliittinen (P) tilannekuva on muuttunut huolestuttavaksi ja sisältää huomattavan määrän epävarmuuksia. Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama epävarmuus niin talouteen kuin energiasektorillekin ovat nopeuttaneet energiaomavaraisuuden kehittymistä. Samalla puun hinta on noussut.

Monimuotoisuuden heikentymiseen ja ilmastonmuutokseen liittyvät kansainväliset sekä EU:n metsä-, energia- ja ympäristöpoliittiset sitoumukset ja sopimukset vaikuttavat lähitulevaisuudessa merkittävästi Suomen metsäsektoriin. Muutokset tulevat näkymään mm. kansallisissa toimissa luonnon ennallistamiseksi sekä metsien kasvun ja hiilensidonnan lisäämistoimissa.

Taloudessa (E) metsätalouden merkitys Suomen kansantaloudelle on merkittävän suuri ja se on kasvamassa puun kysynnän lisääntymisen myötä. Alan liikevaihto ja työpaikat ovat taantuman jälkeen hiljalleen kasvamassa talouden epävarmuudesta huolimatta. Ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvät metsätuhoriskit on huomioitava uhkana metsätaloudelle monimuotoisuutta korostavina ilmastokestävinä toimina. Myös metsien monipuolinen käyttö korostuu metsätalouden rinnalla.

Sosiaaliset ja kulttuuriset näkökulmat (S) sisältävät monipuolisen joukon muutostekijöitä, joilla on suuri vaikutus metsien käyttöön. Suomalaisilla on pääosin vahva metsäsuhde. Metsäsuhde kaipaa uudistamista, kun entistä suuremmalla joukolla ei ole suoraa suhdetta omaan metsään. Julkinen keskustelu metsien hyödyntämisestä on tällä hetkellä valitettavan kärjistynyttä ja polarisoitunutta. Metsien omistusrakennetta olisi syytä korjata aiemmin tehtävillä sukupolvenvaihdoksilla ja aktiivisella kuolinpesien purkamisella. Tällä olisi vaikutuksensa myös metsien aktiiviseen hoitoon ja metsien kasvuun. Lasten ja nuorten metsäosaamisen lisääminen edistäisi tulevien sukupolvien myönteistä suhtautumista metsien kestävään käyttöön. Tällä olisi oma vaikutuksensa myös metsäalan kiinnostavuuteen opiskelualana. Haasteena kun on jo tällä hetkellä alan työvoiman saatavuus ja koulutuksen saavutettavuus tehtyjen säästöjen myötä.

Teknisestä (T) näkökulmasta metsäala kehittyy edelleen nopeasti. Entistä huomattavasti tarkemmassa kaukokartoituspohjaisessa metsätiedon tuottamisessa pystytään tuottamaan lisäksi tietoa muun muassa metsien muusta rakenteesta, hiilensidonnasta ja monimuotoisuudesta. Teknologinen kehitys parantaa konetyön tuottavuutta ja uudet menetelmät tehostavat työtapoja. Suuri ongelma on alemman tieverkon ja sen siltojen kunto ja niihin liittyvä korjausvelka.

Ekologinen (E) näkökulma on vahvistunut metsien hyödyntämisessä. Talousmetsien luonnonhoito on kiinteä osa metsänhoitoa. Tavoitetaso monimuotoisuudessa tulee nousemaan EU:n biodiversiteettistrategian ja ennallistamisasetuksen ja muun tulevan EU-sääntelyn myötä. Kansallinen ennallistamissuunnitelma valmistuu viimeistään elokuussa 2026. Lisäksi suurella osalla alueista laaditaan luonnon monimuotoisuuden ohjelmia (LUMO). Ohjelmilla tulee olemaan suuria vaikutuksia metsien käyttöön. Tarkempi toimeenpano selviää myöhemmin ja se on huomioitava jatkossa metsäohjelmien sisällössä sekä toimeenpanossa.

Lait (L), määräykset ja muut ohjauskeinot vaikuttavat koko ajan enemmän siihen, miten metsiä voidaan hyödyntää. Yleisesti voidaan sanoa, että metsäalaa ohjaa entistä enemmän muilta toimialoilta tuleva ohjaus. Erityisesti monet EU-aloitteet koskevat metsiä. Etenkin maatalous-, ympäristö- sekä ilmasto- ja energiapolitiikassa on useita asetuksia ja direktiivejä, jotka vaikuttavat suoraan tai välillisesti myös metsätalouteen sekä -teollisuuteen.

Metsätalouden määräraikaisen kannustejärjestelmälain (metka) perusteluiden mukaan tukijärjestelmällä kannustetaan maanomistajia aktiivisiin ja oikea-aikaisiin toimiin. Tuettavia työlajeja ovat taimikon ja nuoren metsän hoito, terveyslannoitus, suometsän hoitosuunnitelma, suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekeminen, metsätaloutta palvelevien yksityisteiden perusparantaminen, ympäristötuki, metsäluonnon hoito ja kulutus. Määräraha on ollut pienenemään päin.

Päättäneellä EU-kaudella 2019–2024 annettiin lukuisia asetuksia, joilla ohjataan metsien käyttöä. Taustalla vaikutti Vihreän kehityksen ohjelma, jolla pyritään hillitsemään ja sopeutumaan ilmastomuutokseen sekä estämään luonnon monimuotoisuuskatoa. Niiden pohjalta laaditaan parhaillaan monia kansallisia toimeenpanosuunnitelmia. Niiden vaikutus metsien käyttöön tulee tulevaisuudessa olemaan suuri, kuten aiemminkin on todettu.

Ennallistamisasetus (EU) edellyttää, että luontodirektiivin kunkin luontotyyppien heikentyneestä pinta-alasta on toteutettava ennallistamistoimia 30 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Vuoteen 2040 mennessä ennallistamistoimien on

katettava 60 prosenttia ja vuoteen 2050 mennessä 90 prosenttia luontotyyppiryhmien heikentyneestä pinta-alasta.

Metsäkatoasetuksen (EU) myötä toimijoille tulee velvollisuus selvittää käyttämänsä puun alkuperä ja hankintaketju, millä osoitetaan, ettei se aiheuta metsäkatoa. Suomessa metsäkatoasetuksen kansallista soveltamista valmistelevalle työryhmälle on jatkettu vuoden 2025 loppuun.

Uusiutuvan energian direktiivi (RED III) (EU) tiukentaa metsäbiomassan kestävyyskriteerejä, mutta tämän vaikutusten arvioidaan jäävän suhteellisen vähäiseksi.

Liite 2: Metsätalouden kannustinjärjestelmän tavoitteet

Puutuotannon tuki

Maa- ja metsätalousministeriön vahvistamat puutuotannon tuet (metka) 2025. Eurot on muutettu suoritteiksi arvioidun keskihinnan mukaan. Suoriteluvut on pyöristetty lähimpään kymmeneen tai sataan. Tavoitteet asetetaan vuosittain.

Maakunta	Taimikon ja nuoren metsän hoito, ha	Terveys- lannoitus, ha	Suometsän hoito, ha	Metsätien perusparannus, m
Etelä-Karjala	3 100	410	100	6 200
Etelä-Pohjanmaa	8 000	1 400	580	8 200
Etelä-Savo	8 500	1 210	100	6 100
Kainuu	4 900	1 330	310	8 400
Kanta- Häme	2 900	620	170	6 100
Keski-Pohjanmaa	1 900	530	300	5 900
Keski-Suomi	9 400	1 080	290	9 200
Kymenlaakso	2 100	380	130	5 900
Lappi	10 300	1 010	620	39 000
Pirkanmaa	6 200	580	230	9 100
Pohjanmaa	3 500	640	1 460	14 700
Pohjois-Karjala	6 600	2 180	330	13 100
Pohjois- Pohjanmaa	14 500	3 250	2 090	39 200
Pohjois-Savo	10 300	4 620	450	6 800
Päijät-Häme	3 900	420	110	6 100
Satakunta	3 600	460	400	6 400
Uusimaa	2 700	410	130	13 600
Varsinais-Suomi	3 500	470	180	5 900
Yhteensä	106 000	21 000	8 000	210 000
Suoritetavoite yht.	106 000 ha	21 000 ha	8 000 ha	210 km
€/ha, €/m	279	167	210	12
Pienpuun keruutavoite	40 000 ha			

Luonnonhoidon tuet

Metsäluonnon hoidon edistämisen tukivarojen (metka) käytön suunnitelma maakunnittain vuonna 2025. Edeltävien vuosien tukivarojen käyttö ohjaa tulevaa tukien käytön suunnittelua. Tukien jakautumiseen työlaajien välillä on mahdollista tehdä muutoksia ja tukivaroja voidaan siirtää eri alueille tarpeen mukaan, jos varoja jää käyttämättä.

Maakunta	Luonnonhoito (€)	Ympäristötuki (€)	Yhteensä (€)
Etelä-Karjala	144 726	1 101 246	1 245 972
Etelä-Pohjanmaa	211 962	996 658	1 208 620
Etelä-Savo	266 443	1 106 641	1 373 084
Kainuu	231 822	1 111 360	1 343 182
Kanta-Häme	246 550	1 118 123	1 364 673
Keski-Pohjanmaa	137 353	902 474	1 039 827
Keski-Suomi	208 967	1 158 454	1 367 421
Kymenlaakso	130 000	1 035 028	1 165 028
Lappi	266 363	1 259 724	1 526 087
Pirkanmaa	261 862	1 165 980	1 427 842
Pohjanmaa	135 095	858 657	993 752
Pohjois-Karjala	216 118	1 176 271	1 392 389
Pohjois-Pohjanmaa	405 587	1 625 231	2 030 818
Pohjois-Savo	299 564	1 215 335	1 514 899
Päijät-Häme	206 745	1 194 928	1 401 674
Satakunta	130 000	969 091	1 099 091
Uusimaa	232 596	1 147 356	1 379 952
Varsinais-Suomi	138 681	1 126 059	1 264 740
Yhteensä	3 870 432	20 268 616	24 139 049

Taulukon jaottelu perustuu valtion talousarvioesitykseen, jossa esitetään ympäristötuki erillisenä ja luonnonhoitoon ovat yhdistettyinä metsäluonnon hoitohankkeet, Helmi-ohjelman toimenpiteet ja kulutus.

Valtakunnallinen tavoitetaso metsäluonnon hoidon edistämisen työmäärille vuonna 2025

Tavoitetasot määritellään maa- ja metsätalousministeriön ja Metsäkeskuksen välisessä tulossopimuksessa.

Tavoitteet on jaoteltu seuraavalla sivulla Metso- ja Helmi-ohjelmien sekä vesienhoidon toimenpideohjelmien tavoitteisiin. Maakuntakohtaista jaottelua ei tehdä koska käytössä ei ole yksityiskohtaista maakunnittaista tietoa.

Helmi-ohjelman toimeenpano:

Toimenpide	Tavoite
Soiden ennallistaminen	400 ha/v
Vesien palautus suojelusoille	6 kpl/v

Lintukosteikkojen perustaminen ja kunnostus	8 kpl/v

Muut toimenpiteet:

Toimenpide	Tavoite
Kulotus	200 ha/v
Vesiensuojelun toimenpideohjelman hankkeet	10 kpl/v

Liite 3: Hakkuupotentiaalilaskelma

Taulukossa on esitetty maakunnittainen suurimpaan ylläpidettävissä olevaan hakkuukertymään perustuva hakkuupotentiaali (ha/v) vuosille 2025–2034. Taulukko kuvaa myös, miten hakkuukertymä voitaisiin toteuttaa.

Arvio hakkuupotentiaalista hakkuutavoittain on tehty Metsäkeskuksen metsävaratietojen pohjalta. Metsävaratieto on sovitettu [Luonnonvarakeskuksen arvioihin](#) suurimmasta ylläpidettävissä olevasta (SY) aines- ja energiapuun hakkuukertymästä.

Maakunta	Kasvatus-hakkuu	Uudistus-hakkuu	Jatkuva kasvatus	Yhteensä
Etelä-Karjala	15 600	3 700	400	20 000
Etelä-Pohjanmaa	25 100	12 300	500	38 000
Etelä-Savo	35 800	13 000	1 100	50 000
Kainuu	41 200	11 400	3 200	56 000
Kanta-Häme	10 700	4 100	300	15 000
Keski-Pohjanmaa	10 200	2 800	400	13 000
Keski-Suomi	48 200	13 500	1 600	63 000
Kymenlaakso	11 300	3 000	300	15 000
Lappi	82 200	16 900	10 700	110 000
Pirkanmaa	29 600	10 900	1 100	42 000
Pohjanmaa	21 400	4 300	300	26 000
Pohjois-Karjala	50 000	16 000	2 100	68 000
Pohjois-Pohjanmaa	72 800	22 600	5 500	101 000
Pohjois-Savo	51 700	15 400	1 500	69 000
Päijät-Häme	12 200	5 000	400	18 000
Satakunta	15 100	6 100	500	22 000
Uusimaa	13 800	6 200	900	21 000
Varsinais-Suomi	13 300	6 900	400	21 000
Yhteensä	560 000	174 100	31 200	765 000

SY:n ja täysimääräisten ensiharvennusten määrittämisessä on käytetty metsävaratiedon kymmenen vuoden keskiarvoa suhteellisista hakkuukertymistä hakkuutavoittain.

Hakkuukertymät hakkuutavoittain on muutettu pinta-aloiksi (hehtaareiksi) vuoden 2024 metsänkäyttöilmoitusten keskimääräisten maakunnittaisten hakkuukertymien (m³/ha) pohjalta.

Jatkuvan kasvatuksen osuuden määrittelyssä lähteenä on käytetty Metsäkeskuksen metsänkäyttöilmoituksia vuodelta 2024. Jatkuvan kasvatuksen keskimääräinen poistuma on laskettu käyttäen Luonnonvarakeskuksen synteesiraportin mukaista keskipoistumaa ($7,2 \text{ m}^3/\text{ha}/\text{v} * \text{hakkuukiertona } 15 \text{ vuotta} = 108 \text{ m}^3/\text{ha}$).

Liite 4: Hoitoehdotukset

Taulukossa on kuvattu hoitoehdotukset (ha/v) maakunnittain vuosille 2025–2034. Ehdotukset perustuvat Metsäkeskuksen metsävaratietoon.

Varhaishoidon perusteena on seuraavan viiden vuoden tarpeen keskiarvo, taimikonhoidossa ja nuoren metsän hoidossa seuraavan kymmenen vuoden tarpeen keskiarvo.

Maakunta	Taimikon varhaishoito	Taimikonhoito	Nuoren metsän hoito
Etelä-Karjala	6 300	3 200	1 100
Etelä-Pohjanmaa	11 900	5 600	2 500
Etelä-Savo	14 800	7 300	2 400
Kainuu	9 400	5 100	3 200
Kanta-Häme	5 100	1 800	900
Keski-Pohjanmaa	3 500	1 600	700
Keski-Suomi	15 700	7 200	2 900
Kymenlaakso	4 400	2 000	700
Lappi	16 800	8 500	1 500
Päijät-Häme	5 600	2 500	900
Pirkanmaa	13 800	5 400	1 900
Pohjanmaa	6 900	2 600	1 500
Pohjois-Karjala	16 900	7 200	2 500
Pohjois-Pohjanmaa	22 400	11 200	3 400
Pohjois-Savo	17 900	7 500	3 600
Satakunta	7 000	3 000	1 000
Uusimaa	6 100	2 600	1 000
Varsinais-Suomi	6 900	2 400	900
Yhteensä	191 400	86 800	32 600

Taimikon varhaishoidossa puun korkeus 1,2–3 metriä ja taimikonhoidossa 3–7 metriä. Nuoren metsän hoidossa puun läpimitta < 12 cm.

Liite 5: Vaikutustenarvioinnin tulokset

Yhteenvedo vaikutustenarvioinnin tuloksista. Vaikutusten voimakkuus määritettiin seuraavasti: erittäin myönteinen (++), myönteinen (+), ei vaikutusta (0), kielteinen (-), erittäin kielteinen (--) tai ei tietoa / ei arvioitavissa (?).

Toimenpide	Taloudelliset vaikutukset	Ekologiset vaikutukset	Sosiaaliset vaikutukset	Kulttuuriset vaikutukset
Tavoite: Kasvavan ja sopeutumiskykyisen metsän taustalla on metsänomistajien monipuolinen ja aktiivinen päätöksenteko				
Kampanjat/hankkeet: kasvavat ja sopeutumiskykyiset metsät	+	+	+	+
Keskitymme suometsiin	+	+	+	+
Metsäretkiä tiedotusvälineille	0	+	+	+
Tiedonvälitys metsänomistajille ja ammattilaisille hankkeiden kautta	+	+	+	+
Tavoite: Yhteistoiminta luontoarvojen ja hyvinvoivien vesien turvaamiseksi				
Lahopuun määrä ja sekametsien osuus kasvavat	-	++	+	+
Alueellista yhteistyötä luontotiedon parissa	+	+	+	0
Elinympäristöjen suojelu ja ennallistaminen	0	++	+	+
Ennaltaehkäisevä vesienhoito	+	+	+	+
Tavoite: Metsäalan toiminta turvataan ja sitä kehitetään				
Ammattilaisten metsäfoorumi	+	+	+	+
Alueellinen kouluyhteistyöverkosto	+	+	++	++
Ruotsinkielisen metsäalan koulutuksen turvaaminen	+	+	+	+
Hanketoimijoiden yhteistyön vahvistaminen	+	+	+	+
Metsäohjelma kokonaisuutena	+	+	+	+